Міністерство освіти України Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"

Кафедра ТОЕ

Розрахунково-графічна робота

"Розрахунок однофазного кола синусоїдного струму" Варіант № 218

Виконав:	
Перевірив:	

Умова завдання

В елктричному колі діє джерело синусоїдної ЄРС:

Необхідно:

1. ДЛЯ ЕЛЕКТРИЧНОГО КОЛА БЕЗ ВЗАЄМНОЇ ІНДУКЦІЇ:

- 1.1. Розрахувати струми віток символічним методом скласти баланс активних і реактивних потужностей кола;
 - 1.2. Побудувати діаграму струмів і топографічну діаграму напруг, показати кут зсуву фаз;
- 1.3. Прийнявши активний опір R2 за нульовий і вважаючи реактивний опір цієї вітки невідомий, розрахувати його за умови резонансу струмів;
 - 1.4. Розрахувати струму для резонансного стану кола;
 - 1.5. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей;
- 1.6. Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу А-А. Для одержання реактивного двополюсника активні опори закоротити.

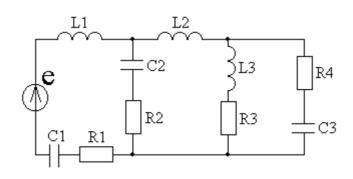
2. ПРИ НАЯВНОСТІ МАГНІТНОГО ЗВ"ЯЗКУ МІЖ ІНДУКТИВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ L1 Т L2 (ОДНОЙМЕННІ ПОЧАТКИ ПОЗНАЧЕНІ НА СХЕМІ ТОЧКАМИ):

- 2.1. Перетворивши схему до двох незалежних контурів, розрахувати струми у всіх вітках схеми методом контурних струмів;
- 2.2. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей, визначити активну і реактивну потужності магнітного зв"язку;
- 2.3. Побудувати сумісну векторну діаграму струмів і топографічну діаграму напруг (на діаграмі показати напруги взаємної індукції).

3. ВІДКИНУВШИ ВІТКУ МІЖ ЗАТИСКАЧАМИ 2-2", ВИКОНАТИ ЕКВІВАЛЕНТУВАННЯ ВЗАЄМОІНДУКТИВНИХ ЗВ"ЯЗКІВ ВІТОК. ОДЕРЖАНУ СХЕМУ РОЗГЛЯДАТИ ЯК ЧОТИРИПОЛЮСНИК З ЗАТИСКАЧАМИ 1-1" ТА 2-2" :

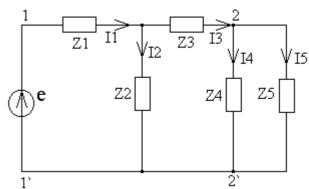
- 3.1. Розрахувати коефіцієнти А, В, С, D чотириполюсника;
- 3.2. Розрахувати параметри R, L, C віток схеми заміщення.

$$E := 120$$
 $\phi := -30$ $R_1 := 7$ $R_2 := 9$ $R_3 := 11$ $R_4 := 13$ $X_{L1} := 30$ $X_{L2} := 35$ $X_{L3} := 40$ $X_{C1} := 10$ $X_{C2} := 15$ $X_{C3} := 20$ $X_{M} := 20$ $f := 50$

Символічний метод

$$\begin{split} Z_1 &\coloneqq R_1 + X_{L1} \cdot i - X_{C1} \cdot i & Z_1 = 7 + 20i \\ Z_2 &\coloneqq R_2 - X_{C2} \cdot i & Z_2 = 9 - 15i \\ Z_3 &\coloneqq X_{L2} \cdot i & Z_3 = 35i \\ Z_4 &\coloneqq R_3 + X_{L3} \cdot i & Z_4 = 11 + 40i \\ Z_5 &\coloneqq R_4 - X_{C3} \cdot i & Z_5 = 13 - 20i \end{split}$$

$$Z_{345} := \frac{Z_5 \cdot Z_4}{Z_5 + Z_4} + Z_3$$

$$Z_{345} = 29.336 + 23.053i$$

$$Z_E := \frac{Z_2 \cdot Z_{345}}{Z_2 + Z_{345}} + Z_1$$

$$Z_E = 21.014 + 10.99i$$

$$I_1 := \frac{E_C}{Z_E}$$

$$I_1 = 2.711 - 4.273i$$

$$I_2 := I_1 \cdot \frac{Z_{345}}{Z_{345} + Z_2}$$

$$I_2 = 4.118 - 2.505i$$

$$I_3 := I_1 - I_2$$

$$I_3 = -1.407 - 1.768i$$

$$I_4 := I_3 \cdot \frac{Z_5}{Z_4 + Z_5}$$

$$I_4 = -1.214 + 1.226i$$

$$I_5 := I_3 - I_4$$

$$I_5 := -0.193 - 2.994i$$

$$F(I_5) = (3.001 - 93.689)$$

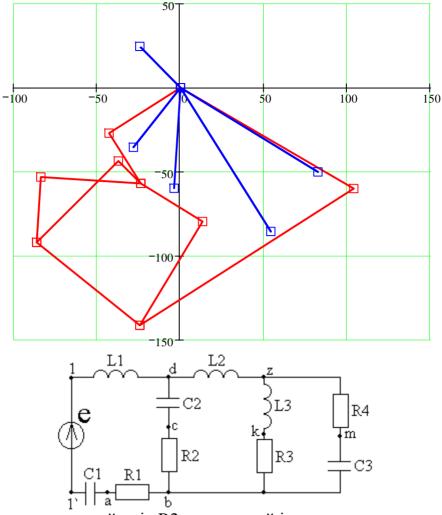
Баланс потужностей електричного кола:

$$\begin{split} S_{r} &:= E_{C} \cdot \overline{I_{1}} & S_{r} = 538.086 + 281.393i \\ P &:= \left(\left| I_{1} \right| \right)^{2} \cdot R_{1} + \left(\left| I_{2} \right| \right)^{2} \cdot R_{2} + \left(\left| I_{4} \right| \right)^{2} \cdot R_{3} + \left(\left| I_{5} \right| \right)^{2} \cdot R_{4} & P = 538.086 \\ Q &:= \left(\left| I_{1} \right| \right)^{2} \cdot \left(X_{L1} \cdot i - X_{C1} \cdot i \right) + \left(\left| I_{2} \right| \right)^{2} \cdot \left(-X_{C2} \cdot i \right) + \left(\left| I_{3} \right| \right)^{2} \cdot X_{L2} \cdot i + \left(\left| I_{4} \right| \right)^{2} \cdot X_{L3} \cdot i + \left(\left| I_{5} \right| \right)^{2} \cdot \left(-X_{C3} \cdot i \right) \\ Q &= 281.393i \end{split}$$

Визначимо потенціали всіх точок позначених на схемі:

$\phi_{1'} := 0$		
$\phi_a := \phi_{1'} + I_1 \cdot \left(-X_{C1} \cdot i \right)$	$\phi_a = -42.728 - 27.108i$	$F(\phi_a) = (50.602 -147.607)$
$\phi_b := \phi_a + I_1 \cdot R_1$	$\phi_b = -23.752 - 57.018i$	$F(\phi_b) = (61.767 -112.615)$
$\phi_c := \phi_b + I_2 \cdot R_2$	$\phi_{\rm C} = 13.307 - 79.559i$	$F(\phi_c) = (80.664 -80.504)$
$\phi_d := \phi_c + I_2 \cdot \left(-X_{C2} \cdot i \right)$	$\phi_{\mathbf{d}} = -24.261 - 141.325i$	$F(\phi_d) = (143.392 -99.741)$
$\phi_1 := \phi_d + \operatorname{I}_1 \cdot \operatorname{X}_{L1} \cdot \operatorname{i}$	$\phi_1 = 103.923 - 60i$	$F(\phi_1) = (120 -30)$
$\phi_{\mathbf{A}} \coloneqq \phi_1 - \mathbf{E}_{\mathbf{C}}$	$\phi_{\mathbf{A}} = -2.842 \times 10^{-14} + 2.132i \times 10^{-14}$	
$\phi_k := \phi_b + I_4 \cdot R_3$	$\phi_k = -37.104 - 43.53i$	$F(\phi_k) = (57.198 -130.444)$
$\phi_z := \phi_k + \operatorname{I}_4 \cdot \operatorname{X}_{L3} \cdot \operatorname{i}$	$\phi_Z = -86.15 - 92.084i$	$F(\phi_Z) = (126.1 -133.093)$
$\phi_d := \phi_z + I_3 \cdot X_{L2} \cdot i$	$\phi_d = -24.261 - 141.325i$	$F(\phi_d) = (143.392 -99.741)$
$\phi_m := \phi_b + I_5 \cdot \left(-X_{C3} \cdot i \right)$	$\phi_{m} = -83.64 - 53.157i$	$F(\phi_m) = (99.102 -147.562)$

Суміщена векторна діаграма струмів і топографічна діаграма напруг:

1.5. Прийнявши активний опір R2 за нульовий і вважаючи реактивний опір цієї вітки невідомий, розрахувати його за умови резонансу струмів.

$$\begin{split} Z_3 &\coloneqq X_{L2} \cdot i & Z_3 = 35i \\ Z_4 &\coloneqq R_3 + X_{L3} \cdot i & Z_4 = 11 + 40i \\ Z_5 &\coloneqq R_4 - X_{C3} \cdot i & Z_5 = 13 - 20i \\ Z_E &\coloneqq \frac{Z_5 \cdot Z_4}{Z_5 + Z_4} + Z_3 & Z_E = 29.336 + 23.053i \\ R_E &\coloneqq \text{Re}(Z_E) & R_E = 29.336 & X_E &\coloneqq \text{Im}(Z_E) & X_E = 23.053 \end{split}$$

Умова резонансу струмів на ділянці "ab" : $B_{ab} = B_2 + B_E$ $B_{ab} = 0$ $B_2 = -B_E$

$$B_2 := \frac{-X_E}{X_E^2 + R_E^2}$$
 $B_2 = -0.017$ $X_2 := \frac{1}{B_2}$ $X_2 = -60.384$

Розрахувати струми для резонансного стану кола

$$\begin{split} Z_1 &\coloneqq R_1 + X_{L1} \cdot i - X_{C1} \cdot i & Z_1 = 7 + 20i \\ Z_3 &\coloneqq X_{L2} \cdot i & Z_3 = 35i \\ Z_4 &\coloneqq R_3 + X_{L3} \cdot i & Z_4 = 11 + 40i \\ Z_5 &\coloneqq R_4 - X_{C3} \cdot i & Z_5 = 13 - 20i \end{split}$$

$$Z_{345} := \frac{Z_5 \cdot Z_4}{Z_5 + Z_4} + Z_3$$
 $Z_{345} = 29.336 + 23.053i$

Вхідний опір кола:

$$Z_{VX}(X_N) := \frac{Z_{345} \cdot i \cdot X_N}{Z_{345} + i \cdot X_N} + Z_1 \rightarrow \left(\frac{-5625}{244} + \frac{3579}{122} \cdot i\right) \cdot \frac{X_N}{\left(\frac{3579}{122} + \frac{5625}{244} \cdot i + i \cdot X_N\right)} + 7 + 20 \cdot i$$

$$Z_{VX}(X_N) \mid \text{complex simplify} \rightarrow \frac{\left(315000 \cdot X_N + 35464 \cdot X_N^2 + 9510543 + 2258649 \cdot i \cdot X_N + 42020 \cdot i \cdot X_N^2 + 27172980 \cdot i\right)}{\left(1358649 + 45000 \cdot X_N + 976 \cdot X_N^2\right)}$$

Уявна частина вхідного опору, яка за умовою резонансу дорівнює нулю:

Отже резонанс кола неможливий при будь-яких опорах у другій вітці,

так як:
$$X_N = \begin{pmatrix} -18.178 \\ -35.573 \end{pmatrix}$$

Отже резонанс кола буде при такому опорі у другій вітці:
$$X_N = \begin{pmatrix} -18.178 \\ -35.573 \end{pmatrix}$$

$$P := (|I_1|)^2 \cdot R_1 + (|I_4|)^2 \cdot R_3 + (|I_5|)^2 \cdot R_4$$

$$P = 801.701$$

$$Q := \left(\left| I_{1} \right| \right)^{2} \cdot \left(X_{L1} - X_{C1} \right) + \left(\left| I_{2} \right| \right)^{2} \cdot X_{N1} + \left(\left| I_{3} \right| \right)^{2} \cdot X_{L2} + \left(\left| I_{4} \right| \right)^{2} \cdot X_{L3} + \left(\left| I_{5} \right| \right)^{2} \cdot \left(-X_{C3} \cdot Q \right) = -3.411 \times 10^{-13}$$

$$X_{N2} := X_{N_1} \quad X_{N2} = -35.573$$
 $Z_{VX}(X_{N2}) = 43.49$

$$I_1 := \frac{U}{Z_{VX}(X_{N2})}$$
 $I_1 = 2.39 - 1.38i$ $F(I_1) = (2.759 -30)$

$$I_2 := I_1 \cdot \frac{Z_{345}}{Z_{345} + i \cdot X_{N2}}$$
 $I_2 = 2.759 + 1.676i$ $F(I_2) = (3.228 \ 31.273)$

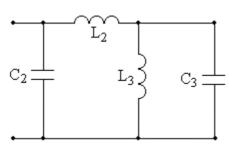
$$I_3 := I_1 - I_2$$
 $I_3 = -0.369 - 3.055i$ $F(I_3) = (3.077 - 96.888)$

$$I_4 := I_3 \cdot \frac{Z_5}{Z_4 + Z_5}$$
 $I_4 = -2.283 + 0.555i$ $F(I_4) = (2.35 \ 166.33)$

$$I_5 := I_3 - I_4$$
 $I_5 = 1.914 - 3.61i$ $F(I_5) = (4.086 -62.07)$

$$\begin{split} \mathbf{S}_{1} &:= \mathbf{U} \cdot \overline{\mathbf{I}_{1}} & \mathbf{S}_{1} = 331.108 \\ \mathbf{P} &:= \left(\left| \mathbf{I}_{1} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{1} + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{3} + \left(\left| \mathbf{I}_{5} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{4} & \mathbf{P} = 331.108 \\ \mathbf{Q} &:= \left(\left| \mathbf{I}_{1} \right| \right)^{2} \cdot \left(\mathbf{X}_{L1} - \mathbf{X}_{C1} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{2} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{X}_{N2} + \left(\left| \mathbf{I}_{3} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{X}_{L2} + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{X}_{L3} + \left(\left| \mathbf{I}_{5} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{C3} \right) \mathbf{Q} = 0 \end{split}$$

Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу А-А. Активні опори закоротити:

$$Z(p) := \frac{\left(\frac{p \cdot L_3 \cdot \frac{-1}{p \cdot C_3}}{p \cdot L_3 - \frac{1}{p \cdot C_3}} + p \cdot L_2\right) \cdot \frac{-1}{p \cdot C_2}}{\frac{-1}{p \cdot C_2} + \frac{p \cdot L_3 \cdot \frac{-1}{p \cdot C_3}}{p \cdot L_3 - \frac{1}{p \cdot C_3}} + p \cdot L_2}$$

3находимо нулі: Z(p) = 0

$$w_1 := Z(p) \begin{vmatrix} solve, p \\ float, 3 \end{vmatrix} \rightarrow \begin{pmatrix} 327. \\ -327. \\ 0 \end{vmatrix}$$

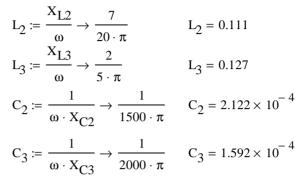
Знаходимо полюси: $\frac{1}{Z(p)} = 0$

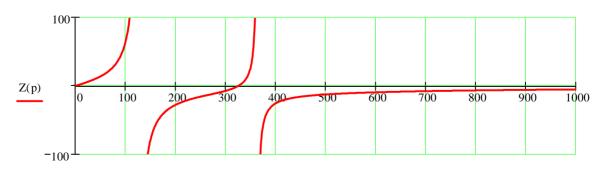
$$w := \frac{1}{Z(p)} \begin{vmatrix} solve, p \\ float, 10 \end{vmatrix}$$

$$= \frac{1}{Z(p)} \begin{vmatrix} solve, p \\ float, 10 \end{vmatrix}$$

$$= \frac{363.6787829}{-363.6787829}$$

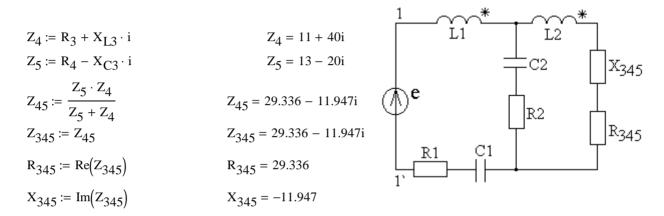
$$= \frac{125.6256696}{-125.6256696}$$

- 2. ПРИ НАЯВНОСТІ МАГНІТНОГО ЗВ"ЯЗКУ МІЖ ІНДУКТИВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ L1 ТА L2 (ОДНОЙМЕННІ ПОЧАТКИ ПОЗНАЧЕНІ НА СХЕМІ ТОЧКАМИ):
- 2.1. Розрахувати струми віток методом контурних струмів, попередньо спростивши схему до двох незалежних контурів.
- 2.2. Побудувати суміщену векторну діаграму струмів і топографічну діаграму напруг.
 - 2.3. Скласти баланс активних і реактивних потужностей кола.
- 2.4. Розрахувати активну потужність, що передається магнітним потоком взаємоїндукції.

Спростимо схему до двох незалежних контурів

$$\begin{split} Z_{11} &\coloneqq R_1 + R_2 - X_{C2} \cdot i + X_{L1} \cdot i - X_{C1} \cdot i & Z_{11} &= 16 + 5i \\ Z_{22} &\coloneqq R_{345} + X_{345} \cdot i - X_{C2} \cdot i + R_2 + X_{L2} \cdot i & Z_{22} &= 38.336 + 8.053i \\ Z_{12} &\coloneqq R_2 - X_{C2} \cdot i - X_M \cdot i & Z_{21} &\coloneqq Z_{12} & Z_{12} &= 9 - 35i \\ U &= 103.923 - 60i & F(U) &= (120 - 30) \end{split}$$

Given

$$I_1 \cdot (Z_{11}) - I_3 \cdot (Z_{12}) = U$$

 $-I_1 \cdot (Z_{21}) + I_3 \cdot (Z_{22}) = 0$

$$\begin{pmatrix} I_1 \\ I_3 \end{pmatrix} := Find(I_1, I_3) \qquad I_2 := I_1 - I_3 \qquad I_1 = 1.63 - 1.755i \qquad F(I_1) = (2.395 -47.104)$$

$$I_2 = 3.18 - 0.18i \qquad F(I_2) = (3.185 -3.238)$$

$$I_3 = -1.55 - 1.575i \qquad F(I_3) = (2.21 -134.547)$$

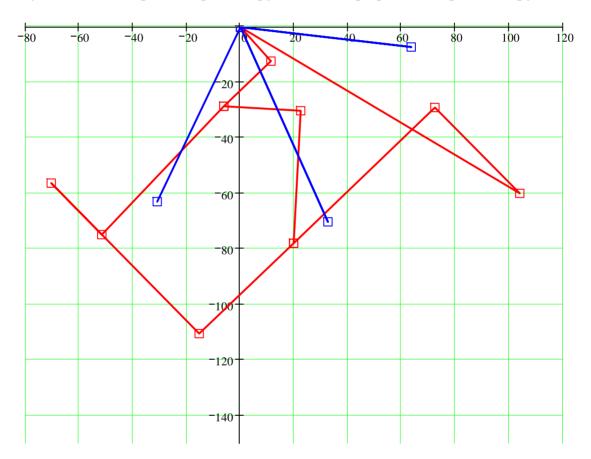
Баланс потужностей електричного кола:

$$\begin{split} S_r &\coloneqq U \cdot \overline{I_1} & S_r = 274.701 + 84.529i \\ P_r &\coloneqq \text{Re}\big(S_r\big) & P_r = 274.701 & Q_r \coloneqq \text{Im}\big(S_r\big) & Q_r = 84.529 \\ S_{M1} &\coloneqq \overline{I_1} \cdot I_3 \cdot X_M \cdot i & S_{M1} = 105.738 + 4.722i & F\big(S_{M1}\big) = (105.844 - 2.557) \\ S_{M2} &\coloneqq \overline{I_3} \cdot I_1 \cdot X_M \cdot i & S_{M2} = -105.738 + 4.722i & F\big(S_{M2}\big) = (105.844 - 177.443) \\ S_{KC} &\coloneqq \left(\left|I_1\right|\right)^2 \cdot \left(X_{L1} \cdot i + R_1 - X_{C1} \cdot i\right) + \left(\left|I_2\right|\right)^2 \cdot \left(R_2 - X_{C2} \cdot i\right) + \left(\left|I_3\right|\right)^2 \cdot \left(R_{345} + X_{345} \cdot i + X_{L2} \cdot i\right) \\ S_{KC} + \left(S_{M1} + S_{M2}\right) = 274.701 + 84.529i \end{split}$$

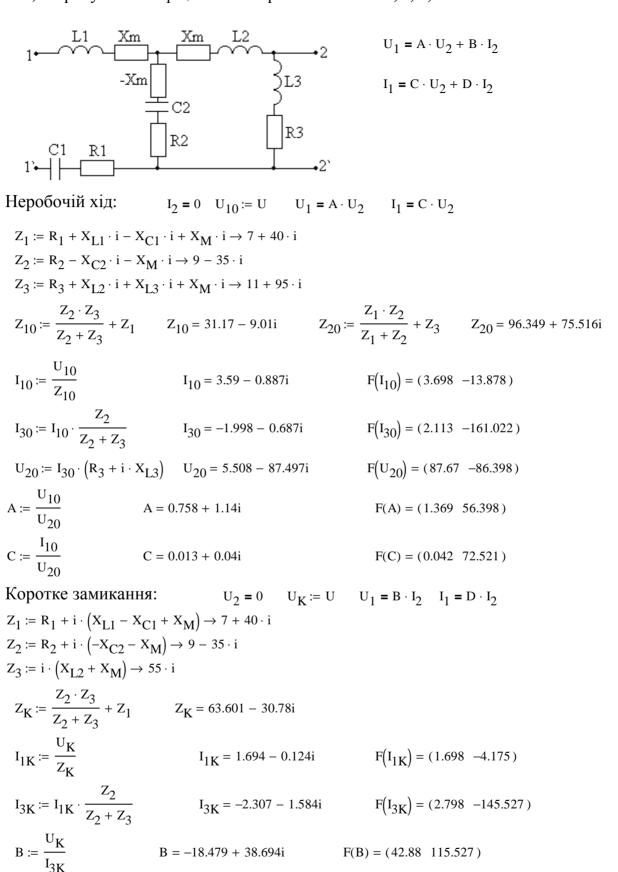
Визначимо потенціали всіх точок позначених на схемі:

$\phi_{1'} := 0$		
$\phi_a := \phi_{1'} + I_1 \cdot R_1$	$\phi_a = 11.412 - 12.282i$	$F(\phi_a) = (16.766 -47.104)$
$\phi_b := \phi_a + I_1 \cdot \left(-X_{C1} \cdot i \right)$	$\phi_b = -6.134 - 28.585i$	$F(\phi_b) = (29.236 -102.112)$
$\phi_c := \phi_b + I_2 \cdot R_2$	$\phi_c = 22.488 - 30.204i$	$F(\phi_c) = (37.657 -53.331)$
$\phi_d := \phi_c + I_2 \cdot \left(-X_{C2} \cdot i \right)$	$\phi_d = 19.79 - 77.908i$	$F(\phi_d) = (80.383 -75.747)$
$\phi_1 := \phi_d + \operatorname{I}_1 \cdot \operatorname{X}_{L1} \cdot \operatorname{i}$	$\phi_1 = 72.429 - 29i$	$F(\phi_1) = (78.019 -21.821)$
$\phi'_{1'} := \phi_1 + \mathrm{I}_3 \cdot \mathrm{X}_{\mathbf{M}} \cdot \mathrm{i}$	$\phi'_{1'} = 103.923 - 60i$	$F(\phi'_{1'}) = (120 -30)$
$\phi_A := \phi'_{1'} - E_C$	$\phi_{A} = 7.105i \times 10^{-15}$	
$\phi_e := \phi_b + I_3 \cdot R_{345}$	$\phi_e = -51.605 - 74.781i$	$F(\phi_e) = (90.859 -124.609)$
$\phi_k \coloneqq \phi_e + I_3 \cdot X_{345} \cdot i$	$\phi_{k} = -70.418 - 56.264i$	$F(\phi_k) = (90.135 -141.375)$
$\phi_{d'} \coloneqq \phi_k + \operatorname{I}_3 \cdot \operatorname{X}_{L2} \cdot i$	$\phi_{d'} = -15.303 - 110.514i$	$F(\phi_{d'}) = (111.568 -97.883)$
$\phi_d \coloneqq \phi_{d'} + \mathrm{I}_1 \cdot \mathrm{X}_M \cdot \mathrm{i}$	$\phi_d = 19.79 - 77.908i$	$F(\phi_d) = (80.383 -75.747)$

Суміщена векторна діаграма струмів і топографічна діаграма напруг:

3. Відкинувши крайню вітку між полбсами 2,2", зробити розв"язку магнітного зв"язку. Одержану схему розглядати як чотириполюсник з полюсами 1,1" та 2,2": 1)Розрахувати коефіцієнти чотириполюсника **A,B,C,D**

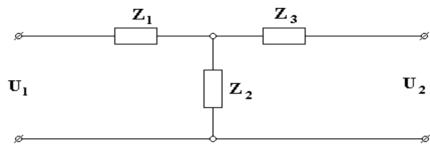
D = -0.474 + 0.379i F(D) = (0.607 141.351)

Перевірка $A \cdot D - B \cdot C = 1$

 $D := \frac{I_{1K}}{I_{3K}}$

$$F(A) = (1.369 56.398)$$
 $F(B) = (42.88 115.527)$
 $F(C) = (0.042 72.521)$ $F(D) = (0.607 141.351)$

Расчитать параметры R,L,С Т - схемы замещения.

$$\begin{split} Z_1 &\coloneqq \frac{A-1}{C} & Z_1 = 24.05 + 13.6i \\ Z_2 &\coloneqq \frac{1}{C} & Z_2 = 9 - 35i \\ Z_3 &\coloneqq \frac{D-1}{C} & Z_3 = -1.925 + 36.025i \\ R_1 &\coloneqq \text{Re}(Z_1) \\ R_2 &\coloneqq \text{Re}(Z_2) \\ R_3 &\coloneqq \text{Re}(Z_3) & \\ X_{L1} &\coloneqq \text{Im}(Z_1) & X_{C2} &\coloneqq -\text{Im}(Z_2) & X_{L3} &\coloneqq \text{Im}(Z_3) \\ X_{L1} &\coloneqq 13.6 & X_{C2} &\coloneqq 22.61 & X_{L3} &\coloneqq 36.025 \\ L_1 &\coloneqq \frac{X_{L1}}{2 \cdot \pi \cdot f} & C_2 &\coloneqq \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot f \cdot X_{C2}} & L_3 &\coloneqq \frac{X_{L3}}{2 \cdot \pi \cdot f} \\ L_1 &\coloneqq 0.043 & C_2 &\coloneqq 1.408 \times 10^{-4} & L_3 &\coloneqq 0.115 \end{split}$$

$$F(Z_1) = (27.629 \ 29.488)$$

$$F(Z_2) = (36.139 -75.579)$$

$$F(Z_3) = (36.076 \ 93.059)$$

$$R_1 = 24.05$$

$$R_2 = 7.12$$

$$R_3 = -1.925$$